

Bijlage 1. Bevindingen internationale inventarisatie (negatieve spaarrente)

Land	Beschrijving situatie
België	In fiscale wetgeving geldt een vrijstelling in de inkomstenbelasting voor spaardeposito's die voldoen aan bepaalde voorwaarden, waaronder de voorwaarde dat aan de houder van een spaardeposito geen debetrente wordt gevraagd. Banken kunnen echter ook (spaar)deposito's aanbieden die niet aan deze fiscale voorwaarden voldoen. ¹ Er is dus geen sprake van een wettelijk verbod.
Bulgarije	Het Bulgaarse privaatrecht ² bepaalt dat in het geval van gestorte gelden, de bank de deposant het gestorte bedrag (hoofdsom) verschuldigd is met de daarbij overeengekomen rente.
Denemarken	Toen de saldogrens van veel Deense banken eenmaal was gedaald tot 100.000 kronen (ca. 13.400 euro), deed de Deense minister van Economische Zaken een moreel appel op banken om de grens voor het rekenen van negatieve rente niet verder te verlagen. ³ Voor het tussentijds wijzigen van de rente naar een negatief tarief onder bestaande overeenkomsten geldt privaatrechtelijk een notificatievereiste.
Duitsland	Er zouden geen specifieke wettelijke beperkingen op het rekenen van negatieve rente over deposito's zijn. Er kunnen belemmeringen volgen uit het privaatrecht en het contractrecht, bijvoorbeeld waar het gaat om het aanpassen van contractvoorwaarden om het rekenen van negatieve rente mogelijk te maken. Banken dienen consumenten om uitdrukkelijke toestemming te vragen bij het wijzigen van de voorwaarden van reeds bestaande contracten. ⁴
Griekenland	Er zou geen expliciete wettelijke restrictie zijn. Uit de algemene bepalingen in het Griekse privaatrecht zou tegelijkertijd volgen dat depositanten ten minste de gestorte hoofdsom uitbetaald moeten kunnen krijgen.
Hongarije	Het Hongaarse civielrecht zou het rekenen van een negatieve rente over deposito's van natuurlijke personen in principe verbieden, doordat deze voorschrijft dat een depositohouder de volledige gestorte hoofdsom moet terugkrijgen. De Hongaarse Wet betreffende kredietinstellingen biedt mogelijkheden om negatieve rente te rekenen over de deposito's van rechtspersonen.
Kroatië	Het Kroatische verbintenissenrecht bepaalt dat banken een rente betalen over gestorte gelden, hetgeen een negatieve rente in de weg zou staan. ⁵ De Kroatische nationale bank mag wel een negatieve rente rekenen. ⁶
Litouwen	Er is geen expliciet wettelijk verbod, maar het rekenen van negatieve rente zou strijdig kunnen zijn met de algemene beginselen van het Litouwse privaatrecht, omdat de wet voorschrijft dat de depositohouder de gehele gestorte hoofdsom kan terugvorderen.
Oostenrijk	Het Oostenrijkse hoogerechtshof heeft in een uitspraak geoordeeld dat voorwaarden van een bank die beoogden een

¹ http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1993082749&table_name=wet en HvJ 8 juni 2017 zaak C-580/15.

² Artikel 421(1) uit de Bulgaarse Wet op de handel.

³ <https://www.reuters.com/article/denmark-banks-idUSL8N2MK3S7>

⁴ Als gevolg van een uitspraak van het Bundesgerichtshof, die zich daarbij mede baseert op de Richtlijn voor oneerlijke handelspraktijken (richtlijn 2005/29/EG).

⁵ Kroatië verwijst hierbij naar de Kroatische Wet op de burgerlijke verplichtingen.

⁶ Kroatië verwijst hierbij naar artikel 13(2) uit de Wet voor de Kroatische Nationale Bank.

	negatieve of nul rente mogelijk te maken door koppeling aan de ECB-rente in gingen tegen het doel van <u>spaar</u> deposito's. ⁷
Malta	De Maltese toezichthouder heeft in een circulaire laten weten dat banken geen negatieve rente mogen rekenen op basis van de definitie van een deposito in de Maltese bankwet. ⁸
Polen	Er is geen expliciet wettelijk verbod, maar het rekenen van een negatieve rente zou in strijd zijn met het Poolse privaatrecht omdat daarin staat dat de depositohouder recht heeft op de gehele gestorte hoofdsom. De voorzitter van de Poolse autoriteit voor Mededinging en Consumentenbescherming heeft zich uitgesproken tegen het rekenen van negatieve rentes. ⁹ Uiteindelijk zou de beslissing om negatieve rente te rekenen aan banken zelf zijn.
Portugal	Er lijkt geen nationale wet te zijn die een negatieve spaarrente verbiedt, maar de Portugese centrale bank heeft met 'Aviso do Banco de Portugal no 6/2009' de mogelijkheid tot het rekenen van negatieve rente door banken beperkt. ¹⁰ Ook zou jurisprudentie impliceren dat onder het Portugese privaatrecht de depositohouder recht heeft op terugbetaling van de gehele gestorte hoofdsom.
Roemenië	Uit het Roemeense privaatrecht zou volgen dat deposanten ten minste de gestorte hoofdsom moeten kunnen krijgen, in lijn met de overeengekomen voorwaarden. Een negatieve (spaar)rente zou strijdig kunnen zijn met dit uitgangspunt.

⁷https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/Justiz/JJT_20091013_OGH0002_00500B00138_09V0000_000/JJT_20091013_OGH0002_00500B00138_09V0000_000.html

⁸Zie https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2019/01/Circular-02_Imposition-of-Negative-Interest-Rates-on-deposits_PUBLIC.pdf en https://www.mfsa.mt/wp-content/uploads/2019/04/Circular-02.1_Imposition-of-Negative-Interest-Rates-on-deposits_PUBLIC.pdf.

⁹ https://www.uokik.gov.pl/news.php?news_id=17410

¹⁰ <https://www.bportugal.pt/sites/default/files/anexos/cartas-circulares/6-2009a.pdf>